

STORTINGET

Representantforslag 140 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentantene Helge André Njåstad og Johan Aas

Dokument 8:140 S (2024–2025)

**Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Helge André Njåstad og Johan Aas om bekjempelse
av økonomisk kriminalitet**

Til Stortinget

Bakgrunn

Den senere tid har det vært flere medieoppslag om økonomisk kriminalitet og hvordan denne kriminalitetstypen arter seg på flere områder av samfunnet. Det har videre blitt satt søkelys på sammenblandingen mellom den legale økonomien og den ulovlige økonomien som følger med denne kriminalitetstypen. Denne sammenblandingen har også vist hvordan kriminell virksomhet kamoufleres som ordinær næringsvirksomhet, og hvordan offentlige ordninger for arbeidstakere og næringsdrivende blir mål for kriminelles forsøk på å oppnå uberettiget vinning. Forslagsstillerne mener denne formen for kriminalitet representerer en trussel mot hele vår samfunnsstruktur, og at det må tas grep for å adressere denne trusselen.

Det første forslaget går ut på å styrke samhandlingen mellom de offentlige etatene som inngår i samarbeidet ved a-krimsentrene. Sentrene er et samarbeid mellom politiet, Tolletaten, Nav og Arbeidstilsynet. Forslagsstillerne har på bakgrunn av de tilbakemeldinger som er mottatt, et inntrykk av at a-krimsentrene ikke fungerer etter hensikten, og at dette i stor grad skyldes variasjonen i hjemmelsgrunnlag for de etatene som inngår i samarbeidet. Forslagsstillerne mener det må foretas en gjennomgang av de ulike aktørenes hjem-

melsgrunnlag, med mål om at det i så vid utstrekning som mulig utarbeides et felles hjemmelsgrunnlag i saker der a-krimsentrene er involvert. Forslagsstillerne mener videre at en slik gjennomgang av lovgrunnlaget også bør ha som siktemål å få etablert et felles register for informasjonsbehandling i saker som behandles ved a-krimsentrene. Dette vil sikre god informasjonsflyt mellom de ulike aktørene og effektivisere saksbehandlingen.

Det andre forslaget er en kraftig skjerpelse av straffnivået for misbruk av offentlige økonomiske ordninger. Dette gjelder både ordninger for arbeidstakere og ordninger for næringsdrivende. Forslagsstillerne mener det er helt nødvendig å beskytte offentlige midler og ordninger mot misbruk med en klar og streng straffetrussel. Det fremmes derfor forslag om en kraftig straffeskjerpelse for misbruk av offentlige økonomiske ordninger.

Det tredje forslaget er styrking av offentlige informasjonsregistre ved økt bruk av biometri for identitetsverifisering. De siste årene har det blitt avdekket at kriminelle begår svindel mot både private og offentlige aktører ved å misbruke offentlige registre og systemer. De kriminelle utnytter svakheter i a-ordningen for innrapportering av skattegrunnlag og opplysninger om inntekt samt ved samtykkebasert lånesøknad der bank- og finansnæringen innhenter kundenes inntektsdata fra Skatteetaten. Forslagsstillerne mener bruk av biometri for identifisering når det tilføres opplysninger i offentlige registre, som eksempelvis Aa-registeret, er et velegnet grep for å styrke registrenes informasjonsverdi og redusere muligheten for at registrene misbrukes til kriminell virksomhet.

Det fjerde forslaget er et offentlig tilgjengelig register over personer som er domfelt for gjentatte bedrage-

rier. Forslagsstillerne mener et register med navn og bilde er et godt preventivt grep for å beskytte både næringsliv og privatpersoner mot seriebedragerer. Den som blir forsøkt forledet av en som tidligere er domfelt for gjentatte bedragerier, vil med et slikt register kunne avdekke at vedkommende tidligere er domfelt for bedragerier. Den nærmere avgrensningen av hva som skal kvalifisere til registrering, og hvilke opplysninger som skal registreres, bør behandles inngående i utredningen skal av lovforslaget.

Det femte forslaget retter seg mot politi og påtalemyndighets oppfølging av anmeldelser fra bostyrere i behandlingen av konkursbo. I bobehandlingen skal bostyrer rapportere til politiet ved mistanke om straffbare forhold. Justis- og beredskapsdepartementet har en egen garantiordning som gir konkursbo anledning til å søke om midler for å undersøke mulige straffbare forhold nærmere. Forslagsstillerne mener det er viktig at anmeldelser fra bostyrere følges opp av politi og påtalemyndighet, særlig da det offentlige allerede har brukt ressurser på bostyrers arbeid. Det fremmes derfor forslag om at styrket oppfølging av anmeldelser fra bostyrere vurderes i et langsiktig perspektiv, ved at oppfølging av anmeldelser fra bostyrere gjøres til et eget tema i arbeidet med etablering av flerårige planer for politiet, jf. Meld. St. 15 (2023–2024), Innst. 412 S (2023–2024) og vedtak nr. 755 (2023–2024).

Det sjette forslaget gjelder organiseringen av politiets arbeid og innsats mot økonomisk kriminalitet. Forslagsstillerne mener det er grunn til å se på strukturen for særorganene i politiet, særlig med henblikk på om Økokrim bør innlemmes i Kripos. Det bør også vurderes om det er hensiktsmessig at Økokrim har tilstedeværelse med mannskaper i politidistriktene, etter modell av hvordan PST er organisert. Det fremmes derfor forslag om at det foretas en gjennomgang av særorganstruktura-

ren i politiet, og at dette gjøres i arbeidet med etablering av flerårige planer for politiet, jf. Meld. St. 15 (2023–2024), Innst. 412 S (2023–2024) og vedtak nr. 755 (2023–2024).

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen foreta en utredning av hjemmelsgrunnlagene for aktørene i a-krimssenter-samarbeidet og fremme nødvendige lovendringsforslag for å sikre et mest mulig felles hjemmelsgrunnlag og et felles register for informasjonsbehandling i saker som behandles av a-krimssentrene.
2. Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige lovendringsforslag for å sikre en kraftig straffeskjerpelse for misbruk av offentlige økonomiske ordninger for arbeidstakere og næringsdrivende.
3. Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige lovendringsforslag for å sikre økt bruk av identitetsverifisering ved biometri ved bruk av offentlige informasjonsregistre.
4. Stortinget ber regjeringen utrede og fremme nødvendige lovendringsforslag for å sikre innføring av et offentlig tilgjengelig register over personer som er domfelt for gjentatte bedragerier.
5. Stortinget ber regjeringen sikre at anmeldelser fra bostyrere i konkursbo inntas som et eget tema i arbeidet med flerårige planer for politiet.
6. Stortinget ber regjeringen sikre at en gjennomgang av særorganstrukturen i politiet inntas som et eget tema i arbeidet med flerårige planer for politiet.

25. mars 2025

Helge André Njåstad

Johan Aas

